

Lansering av lovforslag som ivaretar tredjestaters forpliktelser i ulovlig okkuperte og annekterte områder

28. oktober 2024. Litteraturhuset, Oslo

Mette Nord

Kjære alle sammen,

På vegne av Forsvar folkeretten, Norsk folkehjelp og Fagforbundet, har jeg æren og gleden av å ønske velkommen til lansering av norsk lovforslag som ivaretar tredjestaters forpliktelser i ulovlig okkuperte og annekterte områder.

Jeg heter Mette Nord og er forbundsleder i Fagforbundet, Norges største fagforbund.

Vi lever i en tid preget av stadig flere langvarige konflikter som resulterer i grove brudd på folkeretten og humanitærretten. Dette rammer livene til millioner av uskyldige mennesker. Vi er vitne til at de internasjonale institusjonene og det byggverk av internasjonal rett som er etablert etter andre verdenskrig, ikke respekteres. Det er aggresjon fra Russland mot Ukraina, Midtøsten er et blødende sår og internt i mange land på det afrikanske kontinentet rives samfunn i stykker av borgerkrig og opprør.

Inntrykket er at det internasjonale samfunn står maktesløst. FN er handlingslammet. Det stilles betimelige spørsmål ved Vestens troverdighet når vi tilsynelatende anvender ulike standarder for brudd på humanitærretten og menneskerettighetene basert på hvem som er våre allierte, eller våre egne geopolitiske og økonomiske interesser. Dette skaper grunnlag for anklager om dobbeltmoral. Dette må vi ta på alvor og gjøre noe med!

I denne situasjonen blir sivilsamfunnet viktigere enn noen gang. Det er her, i solidariteten fra menneske til menneske og fra folk til folk, at kampen for å bevare den vaklevoren internasjonale rettsorden må føres og styrkes.

Dagens arrangement har til hensikt å presentere et konkret lovforslag som kan sikre at norsk næringsliv og finansinstitusjoner ikke bidrar økonomisk til å opprettholde ulovlige okkupasjoner og anneksjoner

Norsk Folkehjelp og Fagforbundet er stolte over å være medarrangører for lanseringen av Forsvar folkeretten sitt lovforslag. Allerede i 2014 frontet våre to organisasjoner et krav om forbud mot varer fra okkuperte områder. I 2019 arrangerte vi et møte mellom den irske senatoren Frances Black og Stortingets utenrikskomité for å diskutere et irsk forslag som ville forby import og salg av varer fra okkuperte territorier. Forslaget ble stoppet i siste instans da det ble regjeringsskifte. Men i disse dager kom nyheten at Irland på nytt nærmer seg vedtak! Det som skiller Forsvar folkerettens sitt lovforslag fra det irske, er at det norske forslaget inkluderer også investeringer. Det mener vi er viktig!

Fagbevegelsen, solidaritets- og bistandsorganisasjoner, hele 28 organisasjoner, står nå samlet om lovforslaget til Forsvar folkeretten. Vi mener det er avgjørende med en tydelig og forpliktende lov, fremfor ulike næringslivsanbefalinger og frarådinge. En slik lov vil gjøre det enklere for næringslivet og finansinstitusjoner å unngå å bidra direkte eller indirekte til undertrykkelse og utnyttelse gjennom økonomisk aktivitet i ulovlig okkuperte eller annekterte områder. Enda viktigere er det at forslaget er i samsvar med internasjonale rettslige krav til tredjestater og våre humanitære tradisjoner.

Dette skal vi få mer innsikt igjennom de innleggene vi skal få høre og samtalen som kommer på slutten av dagen.

På vegne av arrangørene ønsker jeg dere en inspirerende dag. Vi håper denne lanseringen blir et viktig steg mot lovgivning som viser Norges forpliktelse til å støtte folkeretten og at lovforslaget vil få internasjonal gjenklang.